

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ «Каразінський
інститут міжнародних відносин та
туристичного бізнесу»
доц. Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

“ ”

2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТАМ ТА МИРОБУДІВНИЦТВО»**

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський)

галузь знань _____ С «Соціальні науки, журналістика, інформація та
міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність _____ СЗ «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

освітня програма _____ «Дипломатія та врегулювання конфліктів»

(шифр і назва)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни _____ обов'язкова

(обов'язкова/ за вибором)

Інститут Навчально-науковий інститут «Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2025/2026 н. р.

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

28 серпня 2025 року, протокол №1

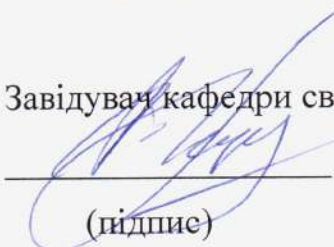
Розробник програми: Парфіненко Анатолій Юрійович – кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

Протокол від 26 серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри світової політики, дипломатії та туристичного бізнесу

доц. Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Дипломатія та врегулювання конфліктів»

Гарант освітньо-професійної програми «Дипломатія та врегулювання конфліктів»

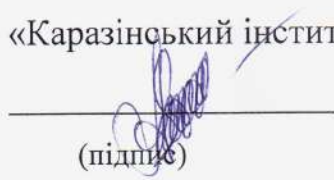
проф. Сергій ЛИМАН

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від 27 серпня 2025 року, № 1

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

доц. Ганна ПАНАСЕНКО

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни **«Запобігання конфліктам та миробудівництво»** складена відповідно до освітньо-професійної програми «Дипломатія та врегулювання конфліктів» підготовки магістра за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу «Запобігання конфліктам та миробудівництво» полягає у формування у здобувачів освіти системного розуміння природи, причин та типів міжнародних і внутрішніх конфліктів, а також навичок аналізу та застосування міжнародно-правових, дипломатичних та практичних механізмів для запобігання конфліктам і миробудівництва. Курс спрямований на розвиток компетенцій у сфері превентивної дипломатії, миротворчих операцій та політичного врегулювання кризових ситуацій.

1.2. Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Запобігання конфліктам та миробудівництво» є: надати теоретичну базу з питань конфліктології, миробудівництва та запобігання конфліктам, включаючи ключові концепції, моделі та класифікації конфліктів; ознайомити студентів з міжнародно-правовими механізмами контролю, врегулювання конфліктів та функціонуванням міжнародних організацій (ООН, ОБСЄ, ЄС) у сфері миру та безпеки; розвинути навички аналізу сучасних конфліктних ситуацій та оцінки ефективності превентивних і миробудівних заходів; дослідити роль державних і недержавних акторів у запобіганні конфліктам, миротворчих операціях та миробудівних процесах на національному та міжнародному рівні; сформувати практичні компетенції у використанні стратегій запобігання конфліктам, ведення переговорів, медіації та трансформації конфліктів; поглибити розуміння впливу соціально-політичних, економічних, культурних і технологічних чинників на розвиток конфліктів та процеси миробудівництва.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-
Семестр	
1-й	-
Лекції	
16 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	-
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
58 год.	-
Індивідуальні завдання	
-	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

- формування загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК10. Здатність шукати компроміси, поважати обґрунтовані погляди інших та досягати взаємоприйнятних рішень.

- формування наступних спеціальних компетентностей:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики;

СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності;

СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи;

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки;

СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи;

СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України;

СК12. Здатність визначати причини, види, динаміку та наслідки конфліктів, дипломатичні інструменти їх вирішення;

СК13. Здатність використовувати потенціал дипломатичних інструментів та забезпечувати посередництво, підтримувати діалог, досягнення консенсусу та стійкі мирні угоди.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

РН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи;

РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

РН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем;

РН12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій;

РН13. Брати участь у професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем;

РН14. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток;

РН 15. Аналізувати та керувати конфліктами в міжнародному, регіональному, урядовому чи неурядовому контексті. Розвивати передові навички орієнтування в складній динаміці конфлікту та впроваджувати ефективні стратегії розбудови миру.

РН 16. Застосовувати сучасні теорії та практичні процеси вирішення та трансформації конфлікту – включаючи переговори, посередництво та розбудову миру.

1.8. Пререквізити: дисципліна спирається на базові знання здобувачів з економіки, менеджменту та маркетингу туризму, організації туристичних подорожей та туropolерейтингу

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи запобігання конфліктам та миробудівництва

Тема 1. Вступ до запобігання конфліктам та миробудівництва

Ознайомлення з цілями та завданнями курсу, ключовими категоріями та поняттями: «конфлікт», «миробудівництво», «миротворчість». Розгляд основних теоретичних підходів до вивчення конфліктів і процесів миробудівництва – від класичних концепцій до сучасних інтегративних моделей. Аналіз причин виникнення міжнародних конфліктів, включаючи політичні, економічні, соціокультурні та безпекові чинники. Висвітлення типології міжнародних конфліктів за масштабом, формами прояву та наслідками. Формування у студентів цілісного уявлення про взаємозв'язок між запобіганням конфліктам та миробудівництвом у сучасній міжнародній системі.

Тема 2. Поняття та структура міжнародного конфлікту

Визначення та ключові характеристики міжнародного конфлікту як особливого виду соціально-політичної взаємодії у світовій політиці. Розгляд основних підходів до дослідження міжнародних конфліктів у межах політології, міжнародних відносин та конфліктології. Аналіз основних напрямків дослідження – структурного, функціонального, процесуального та поведінкового. Висвітлення співвідношення понять «міжнародний конфлікт» та «криза», їх відмінностей та взаємозв'язку. Формування у студентів розуміння структури міжнародного конфлікту та методологічних підходів до його вивчення.

Тема 3. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами

Основні принципи гуманітарного права та збройні конфлікти. Джерела міжнародного гуманітарного права. Право Женеви та право Гааги. Поняття та значення права мирного вирішення міжнародних спорів. Класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів. Розділ VI Статуту ООН та стаття 33 Статуту ООН. Генеза формування норм (правил) міжнародно-правового регулювання збройних конфліктів. Відмова від війни як принцип міжнародних відносин. Пакт Бріана-Келлога.

Розділ 2. Інструменти, механізми та сучасні виміри миротворчості

Тема 4. Ключові інструменти вирішення конфліктів (Conflict Resolution)

Огляд основних процесів вирішення конфліктів та ключових понять. Відмінності між управлінням конфліктами (Conflict Management), врегулюванням конфліктів (Conflict Settlement), вирішенням конфліктів (Conflict Resolution) та трансформацією конфліктів (Conflict Transformation). Досягнення виграшних результатів для всіх сторін через взаємоприйнятні рішення. Роль втручання третьої сторони та миротворчих механізмів. Методи та підходи до вирішення конфліктів: примирення, переговори, медіація, посередництво. Навчання з вирішення конфліктів як засіб розвитку практичних навичок. Застосування цих інструментів у локальних та міжнародних конфліктах для забезпечення стабільності та співпраці.

Тема 5. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів

Огляд ключових аспектів миротворчої діяльності міжнародних організацій. Значення міжнародного співтовариства у запобіганні, деескалації та врегулюванні конфліктів. Типологія миротворчих операцій: операції з підтримання миру, операції з установами миру, спостережні, військові, поліцейські, гуманітарні та дипломатично-політичні місії. Правові основи миротворчих операцій: мандати ООН, угоди зі сторонами конфлікту, договори між організаціями та державами-учасниками. Особливості діяльності ООН: спостережні місії, військово-політичні операції, активний та «пасивний» підходи, принципи нейтральності та обмеження Статутом. Роль регіональних організацій (зокрема ОБСЄ) у моніторингу, посередництві та постконфліктному врегулюванні; «м'яка» миротворчість та акцент на політичну й гуманітарну складові. Використання миротворчих інструментів для забезпечення міжнародної стабільності, підтримки миру та розвитку співпраці між державами.

Тема 6. Превентивна дипломатія

Вступ до концепції превентивної дипломатії як одного з ключових інструментів системи колективної безпеки. Теоретичні засади превентивної дипломатії, що охоплюють ідею запобігання виникненню або ескалації збройних конфліктів через мирні засоби – посередництво, переговори, арбітраж, місії добрих послуг. Аналіз інституційних механізмів ООН у сфері превентивної дипломатії, включаючи діяльність Ради Безпеки, Генеральної Асамблеї та Генерального секретаря. Огляд практичних інструментів: місії з добрих послуг, превентивне розгортання миротворчих сил, фактфайндінг та моніторинг, а також застосування санкцій як інструменту тиску. Особлива увага приділяється взаємодії ООН з регіональними організаціями у сфері запобігання конфліктам. Приклади ефективного застосування превентивної дипломатії у різних регіонах світу, її переваги та обмеження в сучасному міжнародному середовищі. Методи збору та аналізу інформації для раннього

виявлення потенційних кризових ситуацій. Приклади практичного застосування превентивних стратегій у різних соціальних і політичних контекстах. Політики з превенції конфліктів ЄС та ОБСЄ.

Тема 7. Мирні врегулювання та постконфліктна розбудова миру

Огляд понять мирних угод і післяконфліктного миробудівництва та їх місця в процесі врегулювання конфліктів. Роль ООН у постконфліктному відновленні, рамкова концепція миробудування та залучення місцевих громад через підхід миробудівництва «знизу» (peace building-from-below). Координація військових і цивільних компонентів у миротворчих операціях. Досвід Косово як приклад комплексної місії ООН у складних умовах та кейс локальної миротворчої ініціативи в Боснії. Значення довіри, примирення й стійкості для довготривалих мирних процесів. Використання моделей контингентності й комплементарності для забезпечення ефективності післяконфліктного врегулювання.

Тема 8. Гендерний вимір у миробудівництві

Огляд гендерних аспектів у конфліктах та миротворчих процесах. Вплив гендеру на стилі управління конфліктами та поведінку сторін. Проблема нерівності у миротворчих операціях: домінування чоловіків у військових структурах та жінок у цивільних ролях. Гендерні критики традиційних теорій врегулювання конфліктів і визнання гендерного характеру конфліктів та інтервенцій. Роль місцевих жінок і жіночих організацій як носіїв соціального капіталу та ключових акторів миробудівництва. Інтеграція гендерної перспективи у міжнародні миротворчі місії як передумова формування інклюзивних і стійких мирних процесів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
Розділ 1. Теоретичні основи запобігання конфліктам та миробудівництва										
Тема 1. Вступ до запобігання конфліктам та миробудівництва	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Тема 2. Поняття та структура міжнародного конфлікту	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Тема 3. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Разом за розділом 1	33	6	6		21					
Розділ 2. Інструменти, механізми та сучасні виміри миротворчості										
Тема 4. Ключові інструменти вирішення конфліктів	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Тема 5. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Тема 6. Превентивна дипломатія	13	2	2	-	9	-	-	-	-	-
Тема 7. Мирні врегулювання та постконфліктна розбудова миру	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Тема 8. Гендерний вимір у миробудівництві	11	2	2	-	7	-	-	-	-	-
Разом за розділом 1	57	10	10	-	37					
Усього годин	90	16	16		58	-	-	-	-	-

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до запобігання конфліктам та миробудівництва 1. Базові поняття курсу та області політико-дипломатичної практики: «Conflict prevention» (запобігання конфліктам), «Peacebuilding» (миробудівництво), «Conflict management» (управління конфліктом), «Conflict resolution» (вирішення конфлікту), «Conflict transformation» (трансформація конфлікту) «Early warning» (раннє попередження), «Mediation» (посередництво), «Track I / Track II diplomacy» (офіційна та неофіційна дипломатія). 2. Основні напрямки у дослідженні міжнародних конфліктів. Стратегічні дослідження (strategist studies), дослідження конфлікту, (conflict studies), дослідження миру (peace studies) 3. Основні теоретичні підходи до концепції до дослідження миру 4. Концепція позитивного та негативного миру Галтунга 5. Основні інституції та актори у миробудівництві запобігання конфліктам (глобальний, регіональний та місцевий рівні) 6. Концепція багатостороннього миробудівництва. 7. Основні тенденції та виклики для багатостороннього миробудівництва. Робота зі звітом «The Future of Multilateral Peacebuilding and Conflict Prevention» - основні тенденції, які впливають на систему багатостороннього миробудівництва (геополітичні зрушення та спірна багатополарність; посилення ролі недержавних акторів; екологічні зміни та кліматичний фактор; технологічні трансформації) - виклики для багатостороннього миробудівництва (ефективність багатосторонніх інституцій; глобальне суперництво США — Китай; Регіоналізація безпеки; фрагментація глобального консенсусу; Зниження впливу Генерального секретаря ООН)	2
2.	Тема 2. Поняття та структура міжнародного конфлікту 1. Дайте власне визначення поняттям «конфлікт», «міжнародний конфлікт», «збройний конфлікт», «війна», «геноцид». 2. Визначте ключові причини міжнародних конфліктів у сучасному світі (політичні, економічні, культурно-цивілізаційні, ресурсні) 3. Типології міжнародних конфліктів 4. Фази та цикли міжнародних конфліктів 3. Обговоріть, у чому полягає відмінність між збройними та незбройними міжнародними конфліктами. 4. Визначте основні функції міжнародних конфліктів: деструктивні й конструктивні. Наведіть приклади 5. Групова робота з кейсами (наприклад: Косово, Нагірний Карабах, Південний Судан, Тайвань). Визначте його тип за класифікацією (міждержавний, внутрішньодержавний з міжнародним втручанням, асиметричний тощо). Визначте ключові акторів та фази перебігу конфлікту. Спробуйте окреслити можливі шляхи його врегулювання	2
3.	Тема 3. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами Оцінка політик міжнародних організацій щодо запобігання конфліктам та миробудівництва 1. Діяльність ООН з підтримання миру. Основні принципи миротворчої діяльності. Короткий огляд миротворчих операцій	2

	https://peacekeeping.un.org/en 2. Захист цивільного населення. Запобігання конфліктам. Розбудова верховенства права та інституцій безпеки. Просування політичних рішень конфліктів. Просування прав людини. Сприяння жінкам, миру та безпеці. Сприяння молоді, миру та безпеці. 3. «Action for Peacekeeping (A4P)» «Action for Peacekeeping Plus (A4P+)». Які основні цілі цих ініціатив? (Reforming peacekeeping», UN) 4. Проаналізуйте один з сучасних кейсів миротворчих операцій ООН (наприклад, MONUSCO, MINUSCA, UNMISS, UNIFIL та ін). 5. Безпекові та стабілізаційні функції НАТО 6. Африканський Союз (AU) – регіональні ініціативи з безпеки та превенції конфліктів.	
4.	Тема 4. Ключові інструменти вирішення конфліктів Концепція миробудівництва ЄС 1. Глобальна стратегія зовнішньої та безпекової політики ЄС. Комплексний підхід до конфліктів та криз: превентивний мир, безпека та стабілізація, врегулювання конфліктів, політична економія миру 2. Інструменти раннього попередження та аналізу. Дослідіть, що таке «EU Conflict Early Warning System» (EWS) і як вона працює. 3. Концепція Peace Mediation ЄС. Дослідіть, які критерії EEAS встановлює для включення медіаційних процесів: зокрема, питання інклюзивності (гендер, участь місцевих акторів) та стратегічного підходу 4. Діяльність European Peacebuilding Office 5. Діяльність European Peace Facility (EPF) 6. Недержавні та мультиакторні учасники: - Think tanks та дослідницькі центри – аналіз, стратегічні рекомендації (наприклад, International Crisis Group) - НУО (International Alert, Conciliation Resources, Search for Common Ground) – посередництво, локальні програми миру - Релігійні громади та міжрелігійні ради – посередництво та примирення - Приватний сектор – інвестиції у відновлення, корпоративна соціальна відповідальність - Місцеві громади та жіночі організації – забезпечення інклюзивності та стійкості процесів	2
5.	Тема 5. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів Актори ЄС у миробудівництві та запобіганні конфліктам 1. Ознайомитися з ключовими інституціями ЄС, що працюють у сфері миробудівництва <i>Mapping of EU Actors on Peacebuilding</i> 2. Кожен студень обирає один із акторів ЄС, описаних у документі (наприклад, EEAS, DG NEAR, DG INTPA, Спеціальні Представники / Envoys, Європейський Парламент). 3. За допомогою тексту зі <i>Mapping of EU Actors</i> проаналізуйте: - основні функції цього актора в контексті миробудівництва й запобігання конфліктам, - ключові можливості та виклики, з якими він стикається, до яких інших акторів ЄС чи міжнародних організацій цей актор повинен співпрацювати, щоб бути ефективним. 4. Підготуйте коротку презентацію (5 хв) – хто цей актор, що він	2

	робить, що може зробити краще, з ким має співпрацювати. 5. Підготуйте інформацію про спеціальній місії/операції ЄС за вибором: Операції та місії ЄС: EUNAVFOR Atalanta, EUTM Somalia, EUCAP Somalia, EUTM RCA, EUAM RCA, EUTM Mali, EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUNAVFOR MED IRINI, EUTM Mozambique, EUAM Ukraine, EUBAM Libya, EUBAM Rafah, EUMM Georgia, EULEX Kosovo, EUAM Iraq, EUCAP West Bank/Gaza (Palestinian Territories), EU Monitoring Mission in Armenia та ін. Зверніть увагу на мету, місію, завдання, діяльність.	
6.	Тема 6. Превентивна дипломатія Запобігання конфліктам та превентивна дипломатія ООН 1. Опрацюйте уривок з доповіді Генерального секретаря ООН <i>Preventive Diplomacy: Delivering Results</i> та дайте письмову відповідь на питання: - У чому полягає специфіка ролі Генеральної Асамблеї у сфері превентивної дипломатії? - Які інноваційні механізми застосовує Рада Безпеки ООН для попередження конфліктів? - Чим відрізняється діяльність Комісії з миробудівництва від інших інституцій? - Як використовуються «добрі послуги» Генерального секретаря та інститут спеціальних посланців? 2. Аналіз напрямків роботи Департаменту політичних справ та миротворчої діяльності (DPPA) ООН - Діяльність резервної групи з медіації - Діяльність комісії з миробудівництва - Огляд архітектури миробудівництва - Щорічний звіт Генерального секретаря про миробудівництво та підтримку миру (2025) 3. Механізми та процедури ОБСЄ щодо раннього попередження, запобігання конфліктам та врегулюванням криз - Віденський та Московський механізми ОБСЄ - Консультації та співпраця у військових питаннях - Стабілізація та політичний діалог - Раннє попередження та превентивні дії (механізми раннього попередження та превентивних дій, особливості “Берлінського механізму” у реагуванні на надзвичайні ситуації) - Мала зброя та легкі озброєння (заходи контролю над малою зброєю та легкими видами озброєнь, їх важливість для запобігання конфліктам) - Мирне врегулювання спорів (примирення, арбітраж, “Механізм Валлетта”). Процедури зниження ескалації	2
7	Тема 7. Мирні врегулювання та постконфліктна розбудова миру 1. Workshop: Аналіз кейсів постконфліктного миробудівництва Кейс 1. Місія ОБСЄ в Косово (1998–2001) Завдання для студентів: - Проаналізуйте основні завдання місії ОБСЄ в Косово та визначте, які інструменти постконфліктного врегулювання були застосовані для: - забезпечення перемир’я; - допомоги у поверненні біженців та переміщених осіб; - спостереження за виборами та формування поліції.	2

- Визначте ключові виклики, з якими зіткнулися миротворці ОБСЄ у Косово.
- Складіть власну схему або таблицю: «Завдання місії → Інструменти → Очікуваний ефект».

Кейс 2. Постконфліктна підтримка Хорватії (1998–2000)

Завдання для студентів:

- Опишіть роль Групи поліцейських спостерігачів ОБСЄ у поверненні переміщених осіб
- Проаналізуйте, як консультації та моніторинг поліції впливали на стабілізацію регіонів
- Обговоріть, чому міжнародна допомога у реформі поліції важлива для тривалого миру

Післявоєнна відбудова Хорватії. Центр Дністрянського. URL:

<https://dc.org.ua/news/reconstruction-croatia>

Кейс 3. Місія ОБСЄ у Македонії (2001–2002)

Завдання для студентів:

- Оцініть ефективність направлення поліцейських радників для повернення правоохоронних сил у кризові райони
- Проаналізуйте, як програми навчання курсантів з недостатньо представлених етнічних груп сприяли зміцненню довіри між громадами
- Розробіть коротку рекомендацію для міжнародних організацій щодо підтримки поліції у постконфліктних державах на прикладі Македонії

Кейс 4. Постконфліктна підтримка Киргизстану (2010)

Завдання для студентів:

- Опишіть склад Поліцейської консультативної групи та її функції
- Проаналізуйте, як посередницька діяльність і робота з громадами сприяли зниженню міжетнічної напруженості
- Обговоріть можливі ризики та обмеження при впровадженні подібних програм у інших постконфліктних країнах

Кейс 5. ECOWAS у Ліберії (1999–2003)

- Завдання для студентів:
- Визначте основні етапи втручання ECOWAS у Другу громадянську війну в Ліберії
- Проаналізуйте роль ECOWAS у підготовці та контролі виборів, роззброєнні та відбудові країни
- Складіть діаграму: «Механізм ECOWAS → Заходи постконфліктного врегулювання → Результати»

Кейс 6. ECOWAS у Кот-д'Івуарі (2002–2011)

Завдання для студентів:

- Проаналізуйте, як ECOWAS сприяла запобіганню ескалації політичної кризи у Кот-д'Івуарі
- Обговоріть, які заходи щодо проведення виборів, роззброєння та реінтеграції комбатантів були застосовані
- Порівняйте стратегію ECOWAS у Кот-д'Івуарі та Ліберії. Які уроки можна винести для інших регіональних організацій?

	2. Недержавні актори у постконфліктному миробудівництві: роль туризму і бізнесу - Взаємозв'язок між конфліктом, миром і бізнесом - Туризм, конфлікт і мир: концептуальні підходи - Туризм, безпека і мир - Сталий туризм і державне будівництво після конфлікту - Бізнес-актори як миротворці - Прямі іноземні інвестиції та туризм - Соціально відповідальний і мирочутливий туризм - Майбутнє туризму в умовах глобальних трансформацій Робота з текстом, підготовка доповідей та презентацій	
8	Тема 8. Гендерний вимір у миробудівництві 1. Опрацюйте текст Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» (2000) та підготуйте презентацію: - Які ключові новації містить Резолюція 1325? - У чому полягають чотири основні напрями (участь, захист, запобігання, допомога й відновлення)? - Чому участь жінок розглядається як ключова умова досягнення миру і безпеки? - Які механізми впровадження резолюції передбачаються на національному рівні? - Яке значення має концепція локалізації Резолюції 1325? 2. Виконайте одне з індивідуальних завдань (на вибір): - Порівняйте положення Резолюції 1325 з однією з наступних резолюцій порядку денного «Жінки, мир, безпека» (1820 (2008), 1889 (2009), 2493 (2019) та ін. - Проаналізуйте, як виконуються положення Резолюції 1325 в Україні (на прикладі Національного плану дій) - Оцініть вплив участі жінок на ефективність мирних угод (з прикладами міжнародної практики) - Підготуйте коротке есе: «Жінки як актори міжнародної безпеки: уроки Резолюції 1325» 3. Глобальний альянс регіональних мереж жінок-медіаторів та регіональні мережі жінок-медіаторок: - Мережа посередників серед арабських жінок - Мережа жінок-медіаторів Середземномор'я - Жінки-медіатори з Північних країн - Мережа жінок-медіаторів Тихоокеанського регіону - Мережа жінок-переговорників та посередників у питаннях миру Південно-Східної Азії - Мережа африканських жінок у сфері запобігання конфліктам та медіації (FemWise-Africa) - Іbero-американська мережа жінок-медіаторів - Жінки-медіатори по всій Співдружності 4. Політика ЄС щодо участі жінок у мирних процесах Рамкові положення політики ЄС щодо жінок, миру та безпеки (WPS): - Висновки Ради 2018 р. та Стратегічний підхід ЄС до WPS - План дій (2019-2024) - Висновки ради 2022 щодо WPS	2
	Разом	16

5. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до запобігання конфліктам та миробудівництва Робота зі звітом «The Future of Multilateral Peacebuilding and Conflict Prevention». Підготовка есе за питаннями: - Як міжнародні організації (наприклад, ЄС, ООН) можуть адаптувати свої моделі роботи з урахуванням росту ролі держав глобального Півдня, середніх / emerging powers? - Яким чином можна зробити фінансування миробудівництва і запобігання більш стабільним, передбачуваним і довгостроковим? Що заважає зараз цьому? - Як забезпечити, щоб non-state actors (громадські організації, місцеві громади, приватні донори) брали участь конструктивно і щоб їх роль могла бути підконтрольною та безпечною? - Чи має сенс реформувати структури, як-от Рада Безпеки ООН (UNSC), або створити нові форуми, щоб підвищити легітимність багатосторонньої системи? Які варіанти реформ згадуються або можна запропонувати? Як би мала виглядати реформована багатостороння архітектура миробудівництва у 2035 році	7
2.	Тема 2. Поняття та структура міжнародного конфлікту Робота зі звітом «The Global Risks Report 2025 20th Edition». - основні групи ризиків, які впливають на глобальну безпеку - конфлікти як найбільший виклик - порівняйте чотири типи сучасних конфліктів, які згадуються у звіті: міжнародні конфлікти між державами, гібридні конфлікти внутрішні конфлікти, перевороти та повстання - зменшення ризиків ескалації конфліктів та поновлення зобов'язань щодо превентивної дипломатії та запобігання конфліктам	7
3.	Тема 3. Міжнародно-правові механізми контролю та управління конфліктами Опрацювати основні міжнародні договори та резолюції ООН, що регулюють питання підтримання миру, контроль за конфліктами та миротворчі операції 1. Статут Організації Об'єднаних Націй. – Сан-Франциско, 1945. – 111 с. – Режим доступу: https://www.un.org/en/about-us/un-charter 2. Гельсінський заключний акт. – Гельсінкі, 1975. – Режим доступу: https://www.osce.org/files/f/documents/0/9/39501.pdf 3. Женевські конвенції та Доповняльні протоколи. – Женева, 1949. – Режим доступу: https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/icrc_002_0321.pdf 4. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності (UNTOC) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/UNTOC.html 5. Конвенція ООН про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child	7

	6. Резолюція РБ ООН 1325 «Жінки, мир, безпека». – Нью-Йорк, 2000. – Режим доступу: https://www.un.org/womenwatch/osagi/wps/ 7. Резолюція РБ ООН 2250 «Молодь, мир і безпека». – Нью-Йорк, 2015. – Режим доступу: https://www.un.org/en/observances/youth-peace-and-security-resolution 8. Резолюція РБ ООН 1244 щодо Косова. – Нью-Йорк, 1999. – Режим доступу: https://undocs.org/S/RES/1244(1999) 9. Резолюція РБ ООН 1973 щодо Лівії. – Нью-Йорк, 2011. – Режим доступу: https://undocs.org/S/RES/1973(2011)	
4.	Тема 4. Ключові інструменти вирішення конфліктів Ознайомтеся з текстом <i>United Nations Guidance for Effective Mediation</i>. Виконайте завдання: Підготуйте короткий конспект (1–2 стор.) основних принципів ефективного посередництва: - готовність; - згода; - неупередженість; - інклюзивність; - національна відповідальність; - міжнародне право та нормативні рамки; - узгодженість; - координація та взаємодоповнюваність; - якісні мирні угоди. Для кожного принципу визначте: - його значення для мирних переговорів; - потенційні виклики чи дилеми (наведіть приклад з міжнародної практики); - можливі рекомендації чи рішення.	7
5.	Тема 5. Роль міжнародних організацій у врегулюванні конфліктів Ознайомтеся з діяльністю та інформаційними матеріалами - The Peace Research Institute Oslo (PRIO) - Вивчіть проблемні поля академічних журналів PRIO «Journal of Peace Research» та «Security Dialogue» - Kroc Institute for International Peace Studies - Global Campaign for Peace Education та ін.	7
6.	Тема 6. Превентивна дипломатія Аналіз подкасту ООН «What is Conflict Prevention?» - Назвіть п'ять елементів ефективного запобігання конфліктам за словами Розелін Акомбе та поясніть їх значення. - Чому важливо мати спеціальні політичні місії «на місцях» та залучати різних учасників, включно з урядовцями та громадянським суспільством? - Як інклюзивність, зокрема залучення жінок і молоді, сприяє легітимності та стійкості мирних процесів? - Яку роль відіграють партнерства з регіональними організаціями та фінансовими установами і чому політична воля є критичною для успіху? - Які наслідки можуть виникнути через відсутність ефективного запобігання конфліктам і чому робота ООН залишається життєво важливою у цьому контексті? Напишіть есе (2–3 стор.) на одну з тем:	9

	- «Роль Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки в архітектурі превентивної дипломатії» - «Спеціальні посланці Генерального секретаря як інструмент запобігання конфліктам» - «Регіональні офіси ООН: нова логіка превентивної дипломатії»	
7.	Тема 7. Мирні врегулювання та постконфліктна розбудова миру Опрацювання теми «Роль освіти у сприянні миру: як навчальні заклади можуть впливати на відновлення суспільства після конфліктів?» O'Malley, B. (2023). <i>Make education institutions contributors to peace, not war</i> . Retrieved September 21, 2025, from https://www.example.com	7
8.	Тема 8. Гендерний вимір у миробудівництві 1. Опрацювання матеріалів ОБСЄ «Залучення жінок та ефективні мирні процеси»: - Зв'язок між офіційними процесами та неформальними мирними ініціативами. - Діяльність жінок у громадянському суспільстві у сфері миробудівництва. - Інструменти гендерно-чутливого аналізу конфліктів. - Чи може гендерно-чутливий аналіз конфлікту впливати на стійкість мирної угоди? - Як поєднати офіційні переговорні процеси та жіночі мирні ініціативи громадянського суспільства? 2.. Робота з кейсом «Жіночі миротворчі стратегії в умовах конфлікту: досвід М'янми та України» Warren, Roslyn; Applebaum, Anna; Fuhrman, Holly; Mawby, Briana. <i>Women's Peacebuilding Strategies Amidst Conflict: Lessons from Myanmar and Ukraine</i> [Електронний ресурс]. — Washington, D.C.: Georgetown Institute for Women, Peace and Security, 2018. — Режим доступу: https://giwps.georgetown.edu/resource/womens-peacebuilding-strategies-amidst-conflict/	7
Разом		58

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

6.1. Політика щодо академічної доброчесності

6.1. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування дисципліни і отримання задовільної оцінки з предмету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти регулюється положеннями «Про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна» та «Про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти ХНУ імені В. Н. Каразіна».

Зазначене положення визначає академічну недоброчесність як несамостійне виконання здобувачем вищої освіти екзаменаційних, залікових, контрольних, курсових робіт, індивідуальних завдань, списування, використання заборонених на контрольному заході навчальних та довідкових

матеріалів, відтворення у своїх працях чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання на автора, фальсифікація результатів.

Списування (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв) під час контрольних робіт заборонено. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Якщо академічну недоброчесність виявлено при перевірці екзаменаційної, залікової, контрольної, курсової роботи, іншого індивідуального завдання, оцінка здобувача вищої освіти за виконання екзаменаційної, залікової, контрольної, курсової роботи, індивідуального завдання має бути знижена до 0 балів.

Якщо академічну недоброчесність виявлено при проведенні контрольного заходу, науково-педагогічний працівник, який проводив захід, сповіщає службовою запискою декана факультету (директора навчально-наукового інституту) та завідувача кафедри про факт виявлення академічної недоброчесності. Здобувач вищої освіти, винний в академічній недоброчесності, може бути видалений з аудиторії, де проводиться контрольний захід, а його оцінка за виконання роботи має бути знижена до 0 балів.

У разі проведення екзамену в дистанційній формі використовується LMS платформа «Moodle» з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції. Реєстрація (допуск до складання) учасників освітнього процесу, а також обмін контрольними (підсумковими) завданнями та відповідями на них здійснюється винятково з корпоративної електронної пошти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (домен – karazin.ua) із забезпеченням академічної доброчесності. При проведенні екзамену в дистанційній формі використовуються технічні і програмні засоби, які дозволяють забезпечити аудіо- і відео- фіксацію.

7. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентом, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента. При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1. Під час викладення навчального матеріалу: – словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж); – наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження); – практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи).

2. За організаційним характером навчання: – методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; – методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; – методи контролю та самоконтролю у навчанні; – бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.

3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Запобігання конфліктам та миробуівництво» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є базовою інформацією при проведенні підсумкового контролю і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни. Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських заняттях.

Поточний контроль (засвоєння тем розділів) – здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (усні відповіді, доповіді, групова дискусія,);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки індивідуальних завдань в ході самостійної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування, написання есе);

- контроль та оцінювання вмінь вирішувати ситуаційні, прогностичні та інші задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних та хмарних технологій;
- контроль та оцінювання вмінь та навичок вирішувати кейсові проблемні завдання із розподілом ролей в командах;
- контроль та оцінювання виконання індивідуальної семестрової роботи.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по її завершенню у вигляді тестового екзамену. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння всіх тем дисципліни.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота								Разом	Екзамен	Сума
								60	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8			
5,5	5	5,5	5	5,5	5	5	5,5			
Семінар, Есе	Семінар	Семінар, Есе	Семінар	Семінар, Есе	Семінар	Семінарі	Семінар, Есе			

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль – 60 балів.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ та виконання письмового завдання (есе, презентація, виступ з доповіддю)	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Доповнення виступу:

1 бал – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

0,5 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

1 бал отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

0,5 бала отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Умови допуску студента до підсумкового семестрового контролю (екзамену): підготовка доповідей та робота на семінарських заняттях за результатами яких він набрав не менше 30 балів.

Підсумковий контроль 40 балів:

Загальна кількість питань тестового екзамену – 40. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, тобто в цілому за успішне виконання екзаменаційних завдань студент може набрати 40 балів. Час виконання тестових завдань – до 40 хвилин. Іспит відбувається дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Запобігання конфліктам та миробуівництво» із одночасним використанням програми для організації відеоконференцій Zoom.

За підсумками поточного і підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно. Мінімальна кількість балів, які повинен набрати студент для одержання екзамену, становить 50 балів.

Заохочувальні бали – виконання узгодженого з викладачем додаткового індивідуального завдання – 10 балів, підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Запобігання конфліктам та миробуівництво» у журналах, що відносяться до категорії «В» – 15 балів.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем сучасних міжнародних відносин (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем сучасних міжнародних відносин (підготовка наукової статті, тез доповідей та ін., що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів (див. нижче: нарахування заохочуваних балів)).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за чотирирівневою шкалою оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Базова література

1. Капітоненко, М. Г. Міжнародні конфлікти [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – Київ : Либідь, 2009. – 352 с.
2. Ледерак Дж. П. Розбудова миру: стає примирення в розділених суспільствах. Пер. з англ. Д. Каратєєва та Л. Лозової. – К.: Дух і літера, 2019. – 256 с.
3. Парахонський Б.О., Яворська Г.М. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл : монографія. К.: НІСД, 2019. 560 с.
4. Ситник Г. П. Філософія війни та миру: курс лекцій / Г.П.Ситник. К: ТОВ "САК ЛТД.",2023. –118 с.
5. Ситник, Г. П. Воєнно-політичні конфлікти та міжнародна безпека: курс лекцій. – К., 2023. – 93 с.
6. Bashir, Y. I. The Role of Diplomacy in Conflict Resolution: A Case Study of the Palestine-Israeli Conflict. THE PROGRESS: A Journal of Multidisciplinary Studies, 5(4), 2024, 14–24.
7. Hastings, L., Costy, A. Essential Peacekeeping for a Divided World: Lessons and Insights from the UN Emergency Force in Suez [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://collections.unu.edu/eserv/UNU:10322/Essential_Peacekeeping.pdf
8. Hellmüller, S. The Interaction between Local and International Peacebuilding Actors: Partners for Peace. Rethinking Political Violence Series. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2018. – 233 p.
9. Kayla Fowler, Climate diplomacy: can mediating climate considerations into peace agreements create a sustainable future? 2024 J. Disp. Resol. (2024). [Електронний ресурс]: <https://scholarship.law.missouri.edu/jdr/vol2024/iss1/8>
10. Mac Ginty, R. (Ed.). Routledge Handbook of Peacebuilding. London: Routledge, 2025. – 512 p.
11. Menkel-Meadow, C. J., Schneider, A. K. International Conflict Resolution Processes. Carolina Academic Press, 2025. UC Irvine School of Law Research Paper No. 2025-06. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=5168799>
12. Ramsbotham, O., Woodhouse, T., Miall, H. Contemporary Conflict Resolution. 4th ed. – Polity Press, 2016.
13. Simo, A., Mustafa, S., Mousa, K. M. Exploring Conflict Escalation: Power Imbalance, Alliances, Diplomacy, Media, and Big Data in a Multipolar World. Media, 6(1), 2025.
14. Track-Two Diplomacy in Conflict Resolution (case studies: Aceh-Indonesia, Kashmir) [Електронний ресурс] – Режим доступу: (додати URL)
15. United Nations. Report of the Secretary-General: Preventive Diplomacy's S/2011/552 [Електронний ресурс]. New York: United Nations, 2022. – Режим доступу:

- <https://peacemaker.un.org/sites/default/files/document/files/2022/09/sgreportpreventivediplomacys2011552english2.pdf>
16. United Nations. United Nations Guidance for Effective Mediation [Електронний ресурс] – New York, 2012. – 26 p. – Режим доступу: <https://peacemaker.un.org/sites/default/files/document/files/2022/09/guidanceeffectivemediationundpa2012english0.pdf>
 17. Upreti, B. R., Sharma, S. R., Upadhyaya, P. K., Ghimire, S., Iff, A. Making Business Count for Peace: Reflections from Tourism Sector in Nepal. New Delhi: Adroit Publishers, 2016.
 18. Warren, R., Applebaum, A., Fuhrman, H., Mawby, B. Women's Peacebuilding Strategies Amidst Conflict: Lessons from Myanmar and Ukraine [Електронний ресурс]. Washington, D.C.: Georgetown Institute for Women, Peace and Security, 2018. – Режим доступу: <https://giwps.georgetown.edu/resource/womens-peacebuilding-strategies-amidst-conflict/>
 19. Webel, C., Galtung, J. (Eds.). Handbook of Peace and Conflict Studies. London: Routledge, 2007.
 20. Zartman, I. W., Vuković, S. Rethinking Conflict Resolution and Management. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing, 2023. – 196 p.

Допоміжна література

1. Алексейченко, О. «Заморожені» конфлікти на пострадянському просторі як знаряддя російського впливу в регіоні // Вісник: Міжнародні відносини. – 2024. – Т. 58, № 1. – С. 41–45. – DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2024/1-58/41-45>
2. Лікарчук, Д. С. Медіація як спосіб врегулювання політичних конфліктів. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. 2021. № 8. С. 50–61. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745x.8.2021.249009>
3. Арон, Р. Мир і війна між націями. – Київ : Юніверс, 2000. – 686 с.
4. Індекс війни-2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ussd.org.ua/2025/02/13/indeks-vijny-monitoryng-voyennyh-konfliktiv-u-sviti-2024-roku/>
5. Цветков О. Структуризація аналізу міжнародних конфліктів та загроз [Електронний ресурс] / О. Цветков // Зовнішні справи. - 2021. - Т. 31 № 5. - С. 52-60.
6. Горобець І. Теорія демократичного миру за умов кризи постбіполярної системи міжнародних відносин [Текст] / І. Горобець, А. Мартинов // Консенсус : науковий журнал / Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка. – 2022. – № 4. – С. 86–101. – DOI: 10.31110/consensus/2022-04/086-101
7. Жінки, мир, безпека: посібник з локалізації та кошторисування місцевих планів дій з виконання Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» в Україні [Електронний ресурс]. – Київ: UN Women, 2021. –

- Режим доступу: https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-12/UNWOMEN_BROSHYRE.pdf
8. Зовнішньополітичні доктрини і стратегії: навч. посіб. / М. Г. Капітоненко, Г. М. Перепелиця, С. П. Галака та ін. ; за ред. Г. М. Перепелиці. – Київ: ВПЦ Київський університет, 2021. – 420 с.
 9. Клаузевіц, К. фон. Природа війни; пер. Руслан Герасимов. – Харків : Vivat, 2018. – 416 с.
 10. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю. Історія міжнародних відносин та дипломатії (довестфальська доба): навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2024. – 700 с.
 11. Панін, І. Г. Дослідження миру: основні теоретичні перспективи. Політичне життя, 2022 (Квіт), 92–107. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2022.1.11>
 12. Парфіненко А. Ю. Свобода подорожей та міжнародний туризм як складові дипломатії “розрядки” (до 50-річчя підписання Гельсінського заключного акту) // Вісник: Міжнародні відносини. – 2025. – Т. 60, № 1. – С. 36–42. – DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2025/1-60/36-42>
 13. Парфіненко А. Ю. (2019). Туризм між політично розколотими націями: роль туристичних контактів у трансформації китайсько-тайванських відносин / Парфіненко А. Ю. // Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. – Чернівці: Чернівецький національний університет. – Т. 39. – С. 83-91.
 14. Парфіненко А. Ю. (2019). Туризм і мир в політично розколотих націях: кейс-стаді / Парфіненко А. Ю. // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – Випуск 139. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин, С. 27-46.
 15. Перепелиця, Г. Вплив російсько-української війни на майбутнє регіональної безпеки в Центральній-Східній Європі. Медіафорум: аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент, 2024, 15, 11–41. DOI: <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2024.15.11-41>
 16. Перепелиця, Г., Бритов, Д. Роль НАТО в урегулюванні міжнародних конфліктів у сучасних умовах. Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка: Серія: Міжнародні відносини, 2022, Вип. 1, № 55, 16–19. – Режим доступу: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/knu/article/view/4260>
 17. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В. П. Горбуліна. – Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2017. – 496 с.
 18. Стратегія національної безпеки України: Безпека людини – безпека країни (16 лютого 2022 року № 56/2022). – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
 19. Сунь-цзи. Мистецтво Війни. Переклад: Сергій Лесняк; дизайн обкладинки: Назар Гайдучик. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. – 108 с.
 20. Тронько, О. О. Міжнародний військовий конфлікт: теоретичні підходи до вивчення та застосовуване до нього право. Актуальні проблеми

- вітчизняної юриспруденції, 2024, № 1, 363–376. DOI: <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-1-64>
21. Жеребятнікова, І. В., Кравченко, О. В., & Горбачов, А. В. (2025). Геополітичні конфлікти: аналіз впливу на трансформацію міжнародних відносин. *Міжнародні та політичні дослідження*, (39), 187-198. <https://doi.org/10.32782/2707-5206.2025.39.15>
22. Kyselova, T., & Axyonova, V. (2024). Dialogue for peace: the production of knowledge and norms between international practices and local ownership in Ukraine. *Peacebuilding*, 13(1), 20–38. <https://doi.org/10.1080/21647259.2024.2306040>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Посилання на інформаційні ресурси

1. Alliance for Peacebuilding (AfP) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.allianceforpeacebuilding.org/>
2. Carnegie Endowment for International Peace (United States) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://carnegieendowment.org/>.
3. Center for Strategic and International Studies (CSIS) – Conflict Prevention and Peacebuilding [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.csis.org/topics/peacebuilding>
4. Centre for Humanitarian Dialogue (HD Centre) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.hdcentre.org/>
5. Centre for Peace and Conflict Studies (CPCS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.cpcs.org/>
6. Conciliation Resources [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.c-r.org/>
7. Crisis Management Initiative (CMI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cmi.fi/>
8. European Commission [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ec.europa.eu/info/index_en
9. European External Action Service (EEAS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eeas.europa.eu/>
10. European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eplo.org/>
11. Geneva Centre for Security Policy (GCSP) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gcsp.ch/>
12. Georgetown Institute for Women, Peace and Security (GIWPS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://giwps.georgetown.edu/>
13. Global Partnership for the Prevention of Armed Conflict (GPPAC) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.gppac.net/>

14. Institute for Security Studies (ISS Africa) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://issafrica.org/>
15. International Alert [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.international-alert.org/>
16. International Crisis Group [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.crisisgroup.org/>
17. International Institute for Strategic Studies (IISS) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iiiss.org/>
18. International Peace Institute (IPI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ipinst.org/>
19. Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.osce.org/>
20. Peace Direct [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.peacedirect.org/>
21. Peace Research Institute Oslo (PRIO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.prio.org/>
22. Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sipri.org/>
23. United Nations [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.un.org/>
24. United Nations Department of Political and Peacebuilding Affairs (DPPA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dppa.un.org/>
25. United Nations Peacekeeping [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://peacekeeping.un.org/>
26. United States Institute of Peace (USIP) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.usip.org/>

Посилання на відеолекції

1. Peacebuilding to Prevent and Resolve Conflict [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=LHFY6L5ZT6w>
2. What is Peacebuilding? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=EHJKpgyJB5U>
3. Peacebuilding / Peace Operations Training Institute [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=ctLg3xPcnos>
4. Rethinking Conflict Prevention [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=xwQiM6SRQuY>
5. From Conflict Resolution to Strategic Peacebuilding [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=LwsThUncRxE>
6. What is Conflict Prevention? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=M83fUUEqA9g>
7. The Future of Conflict Resolution and Peacebuilding [Електронний ресурс]. – SIPRI. – Режим доступу: <https://www.sipri.org/news/2025/new-video-series-future-conflict-resolution-and-peacebuilding>

8. There is Another Way [Електронний ресурс]. – International Peace Institute. – Режим доступу: <https://www.ipinst.org/2025/01/film-screening-there-is-another-way-with-combatants-for-peace>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили

В умовах дії обставин непоборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборonoю відвідування ЗВО здобувачам надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Запобігання конфліктам та миробудівництво», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=15477>.